

O sytuacji wewnętrznej w Jugosławii

Pero Popivoda

Publikujemy to obszernym skrócie artykuł z pisma „O trywalej, o demokracji ludowej!”

Rezolucja narady Biura Informacyjnego Partii Komunistycznej i Robotniczych z listopada 1949 roku stwierdzała, że „w wyniku kontrrewolucyjnej polityki Tito - Rankowicza, która uzurpowała władzę w partii i państwie, w Jugosławii ugruntuwał się antykomunistyczny, polityczny reżim państwowy typu faszystowskiego”.

Co przyniosł faszizm narodowi Jugosłowiańskiemu?

W dziedzinie ekonomicznej faszystowska klika Tito - Rankowicza wzięła kurs na restaurację kapitalizmu w mieście i na wsi.

Aby ułatwić restaurację kapitalizmu, faszyci jugosłowiańscy przeprowadzili tak zwany „decentralizację” całej gospodarki narodowej, zlikwidowali zarząd państwowy nad przemysem, planową produkcję, dystrybucję surowców i planowy zbył. Z osiadczeń Tito, Kłidreza i innych prowadzących belgradzkie wyniki, że podstawowym prawem ekonomicznym jugosłowiańskim jest kapitalizm, nie prawo „podaży i popytu”.

W ciągu całego prawie 1950 roku organ Skupszczyzny Jugosłowiańskiej „Stuzbeni List” zamieszczał regularnie listę przedsiębiorstw, których bankructwo ogłosił Bank Jugosłowiański.

W ciągu pierwszej połowy 1950 roku zbankrutowało przeszło 600 przedsiębiorstw. Zarządy przedsiębiorstw stały się w tym czasie dylematem: albo zamknąć przedsiębiorstwa, albo znaleźć źródła kredytów, surowców, maszyn itd. Takim źródłem kredytów były przede wszystkim kapitałisci zagraniczni. Za przykład może posłużyć jedna z pożyczek amerykańskiego Banku Eksportowo - Importowego, udzielona w początkach 1950 roku. Z ogólnej sumy 20 milionów dolarów pożyczki 75 proc. przeznaczone na kredyty dla przemysłu górniczego, przy czym kopalnia rudy w Kamniku została całkowicie oddana trustowi amerykańskiemu „Anaconda Copper Mining Co”. W ten sam sposób w ręce monopolu amerykańskiego przeszło wiele innych przedsiębiorstw: kopalnia i huta miedzi Bor, kopalnia ołowiu i kombinat ołowiany Trepcza, rafinerie ropy w Bosanskim Brodzie, Rjece i t.d.

W udzielaniu kredytów przedsiębiorstwom jugosłowiańskim i w rozdziale zysków biorą udział jednak nie tylko kapitałisci zagraniczni, lecz również kapitałisci jugosłowiańscy.

Jeszcze większego rozmachu nabrała restauracja kapitalizmu w drobnej wytwórczości i w handlu. W samej tylko Chorwacji w ciągu kilku ostatnich miesięcy 1950 roku zlikwidowano 281 warsztatów spółdzielczych, a na ich miejsce utworzono przedsiębiorstwa prywatne.

Faszyci jugosłowiańscy uważają, rozwijające się drobnomieszczaństwo za swą bazę społeczną i przekształcają w prywatne rece hotele, restauracje, drobne przedsiębiorstwa itd.

Prawo „popytu i podaży” panuje

również w handlu państwowym i na wsi, gdzie ostoja faszystowskiej kliki Tito jest kulak. Z ogłoszonych danych statystycznych wynika, że na wsi jugosłowiańskiej zachodzi proces rugowania chłopów z ziemi i bogactwa się kulaków. 629 tysięcy gospodarstw małorolnych o obszarze przeciętnie do 2 ha ziemi posiada 7 proc. całej ziemi, podczas gdy na 77.000 gospodarstw kulackich przypada 18,1 proc. całej ziemi ornej.

Poważną rolę w umocnieniu kapitalizmu na wsi odgrywają tak zwane „spółdzielnie”, w których wodzą rej kulacy.

W końcu 1950 roku te spółdzielnie kulackie otrzymały od rządu prawo — handlu na wolnym rynku po spekulacyjnych cenach, co doprowadziło do jeszcze większego wzbogacenia kulaków.

Oficjalne piśmiśło kliki Tito — „Borba” z 15 listopada 1950 roku zmuszone było przyznać, że ceny na rynku wzrosły czterem - pięciokrotnie w porównaniu z 1949 rokiem.

Jednocześnie w Jugosławii wzrastają wydatki na cele wojenne. Pod koniec 1949 roku stanowią one 33 proc. budżetu państwa, w 1950 roku przeznaczono na cele wojenne 50 proc., a w 1951 roku — 70 proc. ogółu wydatków budżetowych.

Organa władzy państwowej znajdują się w rękach przedstawicieli burżuazji, skrajnie reakcyjnego kleru katolickiego i duchowieństwa prawosławnego, w rękach faszystowskiej zgrai — najmitów imperializmu amerykańskiego.

Na każdym 30 posłów w Skupszczyźnie jugosłowiańskiej jest 26 przedstawicieli burżuazji, którzy zajmowali stanowiska państwowe w dawnej Jugosławii. Na 60 deputowanych z Chorwacji i Słowenii 33 było w królewskiej Jugosławii przywódcami czarnoseńskich organizacji monarcho - faszystowskich, uczestnikami kampanii bestialskich rozpraw z komunistami jugosłowiańskimi w okresie najokrutniejszej dyktatury monarcho - faszystowskiej. Około połowy tek ministerialnych w rządzie federalnym i w rządach republik kliki Tito - Rankowicza rozdała byłym ministrom królewskiej Jugosławii.

W ciągu 1950 roku Rankowicz zwołał z więzienia 17 tysięcy zbrodniarzy wojennych, których większość otrzymała stanowiska w aparacie państwowym i w armii.

Usiłując nadaremnie wynaleźć nowe „teorie” budowy tak zwanego „socjalizmu jugosłowiańskiego”, na jenni niucey pokroju Dżilasa i Piadde usiłują przystosować gadanie Otto Bauera o „ponadklasowości faszystów, do swego terrorystycznego reżimu — ulepszać ją takimi słowami jak „demokracja”, „socjalizm”, „równość, itd. Tego rodzaju „teorie” mają na celu oszukanie narodu jugosłowiańskiego, usprawiedliwienie faszystowskiego reżimu w Jugosławii, zatuszowanie istoty krwawej dyktatury burżuazji.

Faszyci jugosłowiańscy są jawnymi najmitami amerykańskiego kapitału finansowego, który panuje niepodzielnie w Jugosławii; faszyci jugosłowiańscy są ucieleśnieniem władzy tego kapitału, który przygotowuje nową wojnę faszystą jugosłowiańską przekształcając Jugosławie w część składową agresywnego bloku imperialistycznego.

Dzień i noc faszystowska propaganda reklamuje politykę zagraniczną USA.

Aby zasłonić swe zwierzęce oblicze, agencje imperializmu amerykańskiego, faszizm tytoński maskuje się zwycięstwami walki wyzwoleniczej narodów Jugosławii przeciwko zaborcom niemieckim.

Demaskując istotę partii hitlerowskiej, towarzysze Stalin mówili:

„I jeżeli ci rozwydrzeni imperialiści i najorsci reakcyjniści wciąż jeszcze drapują się w toge „nacionałów” i „socialistów”, robia to, aby oszukać naród, otumanić naiwnych i osłonić flagę „nacionałów” i „socializmu”, bandycką istotę swego imperializmu.

Wrony stroją się w pawie pióra... ale wrony nawet przystrojone w pawie pióra, pozostają zawsze wronami!”

Te słowa towarzysza Stalina całkowicie demaskują również faszystów jugosłowiańskich, którzy w celu oszukania mas drapują się w toge „komunistów”.

Jugosławia znajduje się w kleszczach głodu, wszędzie szaleje najbardziej okrutny, krwawy terror, prowadzi się szeroka ofensywa przeciw prawom klasy robotniczej, na wsi trwa proces rugowania chłopów z ziemi i bogactwa się kulaków.

Masy pracujące coraz bardziej przekonują się na własnym doświadczeniu, że faszystowska klika Tito - Rankowicza pcha kraj w objęcia imperialistów amerykańskich, Tito prowadzi politykę przekształcania Jugosławii

slawii w bazę wojenną dla napaści na kraje demokracji ludowej i Związek Radziecki. Powoduje to jeszcze większą izolację kliki faszystowskiej od mas ludowych, prowadzi do poważnego wzmocnienia oporu ludu pracującego miast i wsi wobec reżimu faszystowskiego, do narastania kryzysu politycznego w Jugosławii.

Oznaki tego kryzysu widać przede wszystkim w samej faszystowskiej partii Tito. W ostatnich czasach daje się zaobserwować masowe występowanie z tej faszystowskiej partii, która od dawna już utraciła prawo do miana komunistycznej.

Narastanie kryzysu politycznego w Jugosławii można zaobserwować również na przykładzie jugosłowiańskich związków zawodowych. Jugosłowiańscy komuniści i internacjonalista rozwinieli na terenie związków zawodowych działalność w obronie praw ludu pracującego, co doprowadziło do starcia między robotnikami a reżimem faszystowskim w najbliższych sprawach. Latem 1950 roku klika Tito - Rankowicza rozwiązała faktycznie związek zawodowy, pozbawiając je prawa występowania w obronie interesów mas pracujących. Zlikwidowano wszystkie instancje związkowe, które zajmowały się sprawami plac, ochroną pracy, kontroli zapotrzenia itd. Zamknięto również centralny organ związków zawodowych gazetę „Rad”.

Strach, jaki klika Tito odczuwa przed związkami zawodowymi, świadczy dobitnie, że faszystom nie udało się oszukać robotników, że robotnicy uważają klika Tito za swego najgorszego wroga klasowego.

Potęgując się nieufność i nienawiść szerokiemi mas ludowych do faszystowskich władców Jugosławii można zaobserwować również wśród członków wszystkich organizacji masowych — wśród młodzieży ludowej, w organizacji kobiecej, w tak ważnym związku bojowników itd.

Narastanie kryzysu politycznego świadczy, że narody Jugosławii położyli kres dyktaturze faszystowskiej kliki Tito - Rankowicza.

Międzynarodowy Dzień Wyzwolenia b. więźniów obozów koncentracyjnych

7 i 8 kwietnia rozpoczęły się w Polsce uroczystości związane z Międzynarodowym Dniem Wyzwolenia b. więźniów z obozów koncentracyjnych.

Miliony, dziesiątki milionów ludzi zostało wtrąconych przez faszizm w latach II wojny światowej na dno nieszczęścia. Obozy koncentracyjne służyły właścicielom monopolu nadreńskich i śląskich. Obozy koncentracyjne miały służyć pragnieniu i umiłowaniu wolności przez narody.

Faszizm niósł śmierć i zagładę milionom ludzi. Hitlerizm deklarował otwarcie wobec całego świata, że jest wrogiem narodów. „Ideologowie” hitlerizmu otwarcie mówili o wyniszczeniu narodów, praktyki hitlerizmu realizowali w latach II wojny światowej ten program.

By dokonać tego potwornego dzieła, hitlerowskie hordy runęły całym ciężarem setek swoich dywizji, tysięcy swoich czołgów przeciw narodom Europy, a już ze szczególną zaciętością przeciw ZSRR. Sztaby hitlerowskie wiedziały dobrze, że Związek Radziecki jest ta siła, która stanowi natchnienie dla walki narodów Europy o wolność i niepodległość.

Cóż robili wówczas amerykańscy i brytyjscy sztabowcy? Zlekali z otwarciem II frontu. Churchill i bracia Dulles byli głusi na cierpienia narodów. Nie chcieli przeszkadzać w robobie wrogom narodów.

Nadeszły miesiące zimowe i wiosenne 1945 r. Czołgiści radziecy parali daleki i daleki na zachód, na Berlin, przeganiając z Europy widmo imperialistycznej śmierci. W okolicach Stutthofu, Oświęcimia, Gross-Rosen wital czołgistów radzieckich, nim dotarli do tych miejscowości, potworny śwad polnych ciał. To były dymy faszystów, jakie kaziły Europie. Sanitariuski radzieckie wyprowadzały z baraków ludzi wychudłych z obfedyimi oczami: byli to robotnicy z Lyonu, profesorowie Uniwersytetu Ateńskiego, robotnicy warszawscy, chłopci białoruscy, malarze z Florencji.

Morderca Oswald Pohl — kierownik obozów koncentracyjnych Hitlera — żyje. Żyje pobłogosławiony przez Watykan, w wygodnej celi, na sutym wikcie amerykańskim. „Przecież to człowiek niezbedny dla naszych celów — myśla jego amerykańscy opiekunowie. Uczyć się nam od niego, a nie potępiać”.

Główna rola w projektowanej amerykańskiej wojnie o panowanie nad światem ma przypaść hitlerowcom, mordercom narodów.

Dłatego Oswald Pohl żyje, obdarty amerykańskimi i watykańskimi błogosławieństwem.

Ale żyją też miliony ludzi, miliony więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych, którym przyniosło wolność radzieckie zwycięstwo. Ci ludzie wraz z narodami całej Europy obchodzą będą Międzynarodowy Dzień Wyzwolenia b. więźniów obozów koncentracyjnych. Hasłem jest bojowe zawołanie:

„Nigdy więcej wojny! Do walki ze zbrodniczymi imperialistami, zagrożającymi pokojowi świata!”.

Walka przeciw wojnie, to walka przeciw imperializmowi, walka przeciw hitlerowsko-amerykańskiemu spiskowi. Plan skolonizowania Europy przez amerykańskich imperialistów przy użyciu wskrzeszonego Wehrmachtu, jest wyzwaniem znaczącym milionom, milionom najlepszych synów Europy, bojownikom przeciw faszystowemu z lat II wojny światowej, byłym więźniów politycznych obozów koncentracyjnych.

Dzień Wyzwolenia b. więźniów obozów koncentracyjnych będzie manifestacją solidarności wszystkich antyfaszystowskich bojowników, byłych więźniów politycznych, zrzeszonych w FIAPP. Jeszcze raz przypomni ona wrogom pokoiu, że rośnie olbrzymia armia ludzi zdecydowanych czynnie przeciwstawić się ich planom wojennym. Jednym z najbardziej zdecydowanych oddziałów wielkiej armii pokoiu są ci, którzy w latach 1939-45 poznali oblicze hitlerowskiego imperializmu w jego najbardziej zwierzęcej postaci.

Pozdrowienia Komitetu Centralnego PZPR dla VII Kongresu bratniej Komunistycznej Partii Włoch

(Dokończenie ze str. 1-szej)

Pragnę Was zapewnić, Towarzysze, że w Polsce, jak i we wszystkich krajach demokracji ludowej, czerpiąc przykład i natchnienie z wielkiego Kraju Zwycięskiego Socjalizmu — Związku Radzieckiego, nikt nie chce i nie może chcieć wojny. Wszelka propaganda wojny jest u nas zabroniona prawem i surowo karana.

Możliwość kształtowania nowego gospodarczego, społeczno - politycznego i kulturalnego życia własnym ofiarnym wysiłkiem i dla siebie, na szta klasa robotnicza i nasze masy

ludowe uzyskały dzięki wyzwoleniu Polski przez bohaterów Armii Radzieckiej i dzięki ujęciu rządów w kraju przez klasę robotniczą w sojuszu z pracującym chłopstwem.

Dzięki temu bezrobocie, które w przedwojennej burżuazyjno-obszarowej i klerykałkiej Polsce było straszliwą zmorą, dławiącą naszą klasę robotniczą, jest dziś w Polsce Ludowej, tylko przykrym wspomnieniem.

Dzięki temu, przykrym wspomnieniem jest dziś u nas t. zw. „przełudnienie wsi”, wyrażające się cyfrą około 8.000.000 „zbędnych” ludzi na wsi, t. zn. takich ludzi, którzy nie mieli z czego żyć i którzy nie mogli znaleźć pracy.

Dzięki temu, wreszcie, naród polski i kraj nasz przestał być zaprzadaną przez rodzimą reakcję igraszką i sferą wpływów w rękach imperialistów, posiadł pełną i rzeczywistą niepodległość i suwerenność, po raz pierwszy w swych dziejach sam decyduje o swym bycie i swych losach.

Wiem, Towarzysze, że w krótkim przemówieniu powitałym, nie mogę przedstawić Wam wszystkich niezliczonych faktów naszych osiągnięć. Powołuję jednak przytoczyć kilka cyfr. Oto one:

Wartość produkcji wielkiego i średniego przemysłu w 1950 roku stanowała u nas już 237 proc. w stosunku do wartości przemysłowej z roku 1936; zaś dochód narodowy liczony w cenach niezmiennych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrósł do

209 proc. w zestawieniu z 1938 rokiem. Wzrasta znacznie konsumpcja. Tak np. konsumpcja mięsa na jednego mieszkańca wzrosła w porównaniu z 1938 r. z 22,4 kg. na 32,4 kg. w r. 1950, cukru z 12,2 kg na 20,1 kg. piwa z 4,4 litra na 13,1 litra itd. Poziom produkcji rolnej w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrósł o 36 proc. w porównaniu z r. 1938.

Jednym ze wskaźników rozwijającej się u nas rewolucji kulturalnej jest wzrost ilości studentów na wyższych uczelniach z 48.000 w 1938 r. do 120.000 w 1950 r., przy czym znacząca ich większość stanowią już synowie robotników i chłopów.

Zlikwidowaliśmy haniebną spuściznę rządów burżuazyjnych — analfabetyzm.

Dziesiątki tysięcy robotników i chłopów zajmuje dziś kierownicze stanowiska w naszej gospodarce narodowej i aparacie państwowym.

Dziś partia nasza wysuwa hasło frontu narodowego, które, jak wskazuje towarzysze Bierut

„oznacza zwrócenie szeregów narodu przekształcającego się w naród socjalistyczny — pod przewodnictwem klasy robotniczej — w walce o najważniejsze cele ogólnonarodowe, jakimi są: pokój, zabezpieczenie niepodległości i realizacja Planu 6-letniego”.

Partia nasza, która powstała na gruncie ostatecznego zlikwidowania wieloletniego rozłamu klasy robotniczej, która hartowała się w ogniu walki klasowej z reakcją i agenturami imperialistycznymi — po przewyżczeniu i prawicowo-nacjonalistycznego odchylenia i prób dywersji ze strony zradzieckiej prawicy socjaldemokratycznej, twardo stanęła na gruncie marksizmu-leninizmu, stała się siłą kierowniczą uznaną przez cały naród.

Rozumiemy, że ustawiczne wzmacnianie naszej partii, niestrudzone zbliżanie jej do wspaniałego wzoru

WKWP(b) — to nasze zadanie, od rozwijania którego przede wszystkim zależy dalszy rozwój budownictwa socjalistycznego w naszym kraju i wcielanie w życie hasła narodowego frontu walki o pokój, walki o ugruntowanie niepodległości, naszego bytu narodowego, zdobycy i osiągnięciu naszych mas pracujących.

Zapewniamy Was, Drodzy Towarzysze, że natchnieni zwycięską nauką Marksa - Engelsa - Lenina i Stalina wykonamy stojące przed nami odpowiedzialne zadania. Będziemy zwiększać nasz wkład w dzieło obrony pokoiu, w dzieło pogłębiania proletariackiego internationalizmu, w dzieło pokrzyżowania zbrodniczych planów podstępnych wojennych i ich prawicowo-socjalistycznych i fittowskich służalców.

Jesteśmy głęboko przekonani, że lud pracujący Włoch, który pod przewodnictwem Waszej bohaterkiej partii, dawał i daje tyle przykładów masywej, ofiarnej walki, dokumentując patriotyczną troską o losy swego ojczyzny, osiągnie zwycięstwo w walce o swe szczerne, patriotyczne ideały.

Jesteśmy głęboko przekonani, że partia Wasza, której rosnąca siła i najgłębsza więź z narodem tak wspaniale demonstruje obecny Kongres, urzeczywistni swój program — program oczenia Włoch i poprowadzi naród włoski drogą walki o pokój, pracę i wolność ku jego prawdziwej wielkości i szczęściu.

Niech żyje wielka partia włoskiego ludu pracującego — Komunistyczna Partia Włoch!

Niech żyje wódz ludu pracującego Włoch — wierny uczeń Lenina i Stalina — nasz drogi Palmiro Togliatti!

Niech żyje Wielki Stalin — najlepszy przyjaciel narodów — Wódz i Nauczyciel światowego obozu pokoiu, demokracji i socjalizmu!

Zagadnienie redukcji sił zbrojnych nie może być pogrzebane pod dwuznacznymi sformułowaniami mocarstw zachodnich

Oświadczenie min. Gromyki na Konferencji Paryskiej

PARYŻ (PAP). — Obradom zastępców ministrów spraw zagranicznych w Paryżu w sprawie porządku dziennego konferencji Rady Ministrów Spraw Zagranicznych czterech mocarstw przewodniczył w dniu 6 kwietnia przedstawiciel USA — Jessup.

Jako pierwszy zabrał głos przedstawiciel Francji — Parodi, który wystąpił w obronie projektu porządku dziennego w sformułowaniu przedstawicieli trzech mocarstw zachodnich. Sformułowanie to, jak wiadomo, tym różni się od sformułowania radzieckiego, że najważniejsze i najistotniejsze zagadnienia, a mianowicie demilitaryzacji Niemiec i redukcji sił zbrojnych czterech wielkich mocarstw są w nim zepchnięte na ostatnie miejsce.

Poruszając sprawę oświadczenia trzech mocarstw, iż należy wpiąć rozpatrzyć zagadnienia „poziomu zbrojeń”, a następnie sprawę redukcji zbrojeń, Gromyko stwierdził,

że — delegacja radziecka przewiduje także rozpatrzenie problemu „poziomu zbrojeń i sił zbrojnych”. Stawiając na pierwszym miejscu sprawę redukcji sił zbrojnych, a następnie „poziomu zbrojeń”, delegacja radziecka uważa, że porządek dzienny obrad Rady Ministrów Spraw Zagranicznych jedynie na tym zyska, gdyż stanie się bardziej celowy.

Obecne stanowisko przedstawicieli trzech mocarstw odnośnie zagadnienia redukcji zbrojeń świadczy o tym, że dążą oni do pójścia drogą smutnych doświadczeń Ligi Narodów, do opracowywania nieskończonej ilości ankiet z tysiącami pytań o poziomie zbrojeń, zamiast tego, by powziąć uchwałę o redukcji sił zbrojnych czterech mocarstw.

Oto dlaczego przywiązujemy tak wielkie znaczenie do tego, by w porządku dziennym obrad wyraźnie

powiedziane było, że chodzi o rozpatrzenie sprawy redukcji sił zbrojnych właśnie czterech mocarstw. Jesteśmy przeciwni — zakończył Gromyko — by tak ważne zagadnienie, jak redukcja zbrojeń i sił zbrojnych zostało pogrzebane pod różnego rodzaju dwuznacznymi sformułowaniami.

Podpisanie planu Schumana godzi w żywotne interesy narodu Oświadczenie Komunistycznej Partii Niemiec

BERLIN (PAP). — W związku z ratyfikowaniem w Paryżu planu Schumana, kierownictwo KPD opublikowało oświadczenie, w którym stwierdza, że Adenauer, podpisując w Paryżu plan Schumana, działał bez upoważnienia. Ten pierwszy akt Adenauera — jako „ministra spraw zagranicznych” stał się krokiem naprzód na drodze do odbudowy imperializmu niemieckiego i remilitaryzacji Niemiec Zachodnich. Podpisanie planu Schumana jest zdraćstwem, co z Niemcami w roku 1951”.

kim ciósem w gospodarce niemiecką i oddaniem niemieckiego przemysłu ciężkiego do dyspozycji państw paktu atlantyckiego celem realizacji ich planów wojennych.

Oświadczenie KPD kończy się słowami:

„Mobilizujemy wszystkie siły dla przeprowadzenia plebiscytu przeciwko remilitaryzacji Niemiec, pomagajmy się zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami w roku 1951”.

W takt dolarowej muzyki

Przemówienie gen. Jóźwiaka - Witolda

(Dokończenie ze str. 1-szej)

czonymi, Chińska Republika Ludowa, Wielka Brytania i Francja”.

Polski Komitet Obronców Pokoiu zwrócił się z Manifestem do narodu polskiego, by skupił się w szeregach narodowego frontu walki o pokój i Plan 6-letni.

Na wezwanie i Manifest, my, bojownicy o wolność i demokrację, odpowiadamy: służyliśmy Polsce, jej wolności i niepodległości w latach walk z okupantem hitlerowskim, służyliśmy również gorąco i ofiarnie dziś naszej ojczyźnie ludowej, budującej podstawy socjalizmu, sprawie zabezpieczenia jej niepodległości, sprawie pokoiu.

tyfaszystowskiego ruchu oporu demonstrując będą na całym świecie swą niezłomną wolę walki o szczęście swych narodów, o pokój.

W walce o pokój, o szczęście naszego narodu łączymy się w jednym potężnym froncie światowego ruchu bojowników o pokój. Są nas już setki milionów. Stanowimy teraz siłę, jakiej nigdy jeszcze nie było. Przewodzą nam w tej walce Związek Radziecki — kraj, który rozgromił faszizm hitlerowski, wyzwolił naszą ojczyznę, przewodził nam człowiek, którego imię jest synonimem wolności, pokoiu i braterstwa ludów — Wielki Stalin.

Towarzysze bronili! Byli uczestnicy ruchu oporu, byli więźniowie polityczni, wszyscy komu drogi jest pokój i szczęście naszego narodu — łączcie swój twórczy wysiłek pracy z gorącym patriotyzmem w walce o pokój.

W dniu 11 kwietnia w ramach Międzynarodowego Dnia Solidarności Bojowników o Wolność, Demokrację i Pokój byli więźniowie polityczni, nartyzanci i uczestnicy an-pokój.

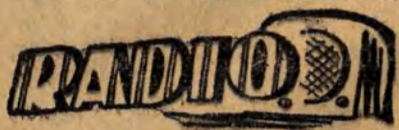
Przygotowania do Biegów Narodowych

KS „Włókniarz” przygotowuje kolarstwo do Biegów Narodowych. W tym celu organizowane są treningi. Jeden z takich treningów odbędzie się dnia 8 kwietnia br., tj. w niedzielę, o godz. 9 rano na stadionie KS „Włókniarz”, ul. Armii Czerwonej, gdzie winni stawić się członkowie kół przy PZPB — kolo sportowe Oddz. 28, Straż Pożarna — „Strażak”. Gimnazjum Przemysłowe, Szkoła Przemysłowa, Pab. ZPB, bursy żeńska SPP, PZPW „Wielna”, PZPJ „Jedwab”, PZO „Odziołowy”.

USPOŁECZNIONY

krawiecki punkt usługowy rozwija się w szybkim tempie

Z wielkim zadowoleniem powitało w swoim czasie społeczeństwo naszego miasta utworzenie na terenie Pabianic uspołecznionego placówki szycia odzieży miarowej.

7.00 „Małe zespoły instrumentalne i wokalne”, 8.00 Dziennik, 8.20 Muzyka rozrywkowa, 8.50 Aud. SKRK, 9.00 Koncert organowy, 9.30 „Oblicze dnia” — 4 odc. rep. W. Wasilewskiej, 9.45 „Wieś tańczy i śpiewa”, 10.00 Przegląd prasy stol. 10.05 Skrzynka ogólna, 10.20 „Poezja i muzyka”, 11.15 „Od naszych korespondentów”, 11.25 Koncert żywcem, 11.45 Skrzynka Wschodniej Radiowej, 12.04 „Tydzień muzyki węgierskiej”, 12.55 „Historia ruchu robotniczego”, 13.15 „Świątca wiejska”, 13.25 „Ludzie naszych fabryk i wsi”, 14.00 „Wschodnia Radiowa”, 14.20 „Zespoły świetlicowe przed mikrofonem”, 14.40 „Liczmy warstwy ziemi”, 14.50 Melodie ludowe, 15.15 Aud. dla świetlic dziecięcych, 16.00 „Nasze chóry śpiewają”, 16.20 Proza, 16.35 Melodie taneczne, 17.00 Dziennik, 17.20 Koncert Chopinowski, 17.50 Muzyka, 18.00 Słuch. pt. „Tkacze” wg dramatu G. Hauptmanna, 19.00 Koncert Orkiestry Rozgłośni Bydgoskiej, 20.00 Dziennik, 20.30 Koncert rozrywkowy, 21.15 Felieton, 21.25 Koncert Orkiestry Rozgłośni Krakowskiej, 22.05 Wiadomości sportowe, 22.45 Muzyka taneczna, 23.00 Ostatnie wiadomości.

KRONIKA PABIANIC

Obrady Plenum Zarządu Miejskiego ZMP

Przed kilku dniami odbyło się w Pabianicach plenarne posiedzenie Zarządu Miejskiego ZMP, podczas którego obradowano nad zadaniami organizacji pabianickiej w związku z wytycznymi VI Plenum KC PZPR i VIII Plenum ZG ZMP.

W referacie przewodniczącego ZM ZMP tow. Krupskiego omówiono nadania pabianickiej organizacji w budowie frontu narodowego w walce o pokój i Plan 6-letni. Tow. Krupski ocenił krytycznie dotychczasową pracę pabianickiej organizacji, podkreślając błędy oraz wskazując drogi ich usunięcia.

W dyskusji zabierało głos 24 aktywistów z terenu zakładów pracy i szkół. Mówili oni o swych przygotowaniach do realizacji stojących przed nimi zadań. W wypowiedziach tych przebiegała troska o pełną realizację tych zadań.

Ob. Grygielewicz z Pabianickiej Fabryki Narzędzi wskazał na konieczność przeprowadzenia akcji uświadamiającej wśród młodzieży, która by jej wyjaśniła znaczenie pracy według nowych norm w przemyśle metalowym. Obok takich pracowników jak ob. Nowak, który pierwszy na terenie zakładu zażądał rewizji norm, a który obecnie wykonuje 200 proc. nowej normy, są jeszcze ZMP-owcy, którzy niedostatecznie rozumieją znaczenia rewizji norm.

Tkaczka Wołoszczyk z Pabianickich ZPB zwróciła uwagę na słabe zainteresowanie Zarządu Zakładowego ZPB zagadnieniami młodzieżowymi.

Ob. Gaszewska z PZO omawiała osiągnięcia niedawno zorganizowanych trzech brygad młodzieżowych, które w krótkim czasie potrafiły uzyskać poważny sukces, wykonując normy przeciętnie w 160 procentach. Jednakże młodzież ta niezupełnie rozumie jeszcze swe zadania w realizacji Planu 6-letniego.

Brygadziстка Janowska z Zakładów Chemicznych wskazała na konieczność pozyskania dla wspólnej sprawy kobiet, które dotychczas do pracy w brygadach odnosi się nieufnie. Zadaniem organizacji jest systematyczna praca uświadamiająca.

Przedownia pracy z Zakładów L2 ob. Jańczyk oceniła krytycznie pracę organizacji zakładowej, będącą wynikiem małego zainteresowania się życiem organizacji ze strony przewodniczącego kół ob. Klocka. „Wspólnymi siłami postaramy się, aby organizacja nasza stanęła na właściwym poziomie, wzięła pełny udział w realizacji zadań przed nią stojących” — stwierdza ob. Jańczyk.

Entuzjastycznymi okrzykami powitała młodzież przemówienie II sekretarza KM PZPR tow. Marcina Ka, który zapoznał zebranych z zadaniami frontu narodowego.

Dyskusję podsumował tow. Berke, który wezwał cały aktyw ZMP-owski do skoncentrowania wszystkich sił w celu realizacji zadań, wysuniętych przez VI Plenum KC PZPR i VIII Plenum ZG ZMP.

Tadeusz Olejnik

Akcja sanitarno - porządkowa w zakładach pracy

Zagadnienie czystości i porządku w zakładach pracy nabiera poważnej wagi w okresie realizacji zadań Planu 6-letniego. Utrzymanie porządku i czystości na terenie zakładów pracy wpływa dodatnio na stan zdrowotny załóg robotniczych. Jak również stwarza odpowiednie warunki produkcyjne.

Dnia 5 kwietnia b. r. Powiatowa Rada Związków Zawodowych, realizując uchwałę Prezydium Rządu w tej sprawie, zorganizowała odprawę z ogniwami związkowymi pabianickich zakładów pracy, podczas której omówiono plan akcji. Akcją czystości i porządku w zakładach produkcyjnych zainteresowani zostaną wszyscy pracownicy poszczególnych zakładów. W każdym zakładzie powołane zostaną komisje, które sprawdzą istniejący stan rzeczy, wykażą zauważone braki i usterki. Do dnia 28 kwietnia istniejące braki pod względem sanitarno - porządkowym muszą być usunięte.

W pracach porządkowych winny czynny udział rady zakładowe oraz wszystkie pracujące na terenie całego zakładu organizacje społeczne.

Akcja obejmuje doprowadzenie do porządku pomieszczeń fabrycznych środkami gospodarczymi. Należy pamiętać o uprzątnięciu z dziedzińców fabrycznych znajdujących się tam rupiec, o racjonalnym wykorzystaniu złomu i odpadków. Również wewnątrz hal fabrycznych winny być dokładnie posprzątane, wymyte okna, umywalnie itd. W związku z przewidzianymi opadami zimą konieczność dokładnego oczyszczenia ścieków i kanałów, by uniknąć gromadzenia się wody na podwórzu.

Nad właściwym przeprowadzeniem akcji czuwają będą komisje sanitarno - porządkowe. Każdy robotnik w imię własnego, dobrze pojętego interesu, winien wziąć w niej czynny udział.

Siew i pielęgnacja lnu

Lada dzień rozpocznie się siew lnu. Przy uprawie lnu w naszych warunkach chodzi zarówno o siomę jak i nasienie. Sioma jednak ma znaczenie ważniejsze. Zastanawiamy się więc, jaki wpływ na plon siomy ma sposób siewu i pielęgnacja lnu.

Len udaje się najlepiej na ziemiach średnich, nie można go uprawiać na ciężkich glinach, ziemiach torfiastych, piaskach. Len lubi pogodę dżdżystą, a przynajmniej pochmurną; u nas udaje się najlepiej na Wybrzeżu i Podgórzu.

Len musi być parokrotnie pleonony, a rola, na której go siejemy, powinna być dokładnie oczyszczona i odchwaszczona. Z tych względów siejemy len po okopowych, po zwartej koniczynie, nie kiedy po bardzo starannej uprawie po kłosowych. Po kłosowych niezbędna jest podorywka i orka zimowa, po okopowych i koniczynie — orka zimowa. Pod len nie można dawać obornika. Na oborniku bowiem len wylega, a rola się zachwaszcza. Toteż przy plantowaniu lnu konieczny jest dodatek nawozów sztucznych. Po kłosowych dajemy 100 kg 40-pro-

centowej soli potasowej, 150 kg superfosfatu lub tomasyny i 100 kg azotniaku. Po okopowych zwiększamy dawkę soli potasowej do 150 kg, zaś po koniczynie zmniejszamy dawkę nawozów azotowych do połowy.

Siąc len należy, o ile możliwości, bez orki wiosennej, rolę doprawić z początku włókna, a później bronami. Pod sam siew rola musi być wyrównana ze względu na płytkie przykrycie lnu.

Len ma bardzo krótki okres wegetacyjny (około 100 dni), dlatego też może być siany w różnych terminach, a nawet jako poplon.

Najwyższe jednak plony zarówno nasienia jak i siomy daje przy siewie wczesnym w pierwszym połowie kwietnia. Ważne ma również znaczenie, że na len siany w tym okresie nie napada pchełka ziemna.

Przy uprawie lnu należy zwracać szczególną uwagę na gęstość siewu. Rzadki siew poniżej 100 kg, na ha daje pewną zwykłą plon nasienia, natomiast siomy daje mniej i grubszą, a więc w gorszym gatunku. Toteż u nas praktykuje się siew gęsty, około 150 kg na ha przy siewie rzodo-

wym, a 180 kg przy siewie rzutowym. Zbieramy wówczas nieco mniej nasienia, lecz za to więcej siomy i dużo lepszej jakości. Najlepiej jest stosować przy uprawie lnu siew rzadowy. Gdy sieje się rzutowo, należy to robić na krzyż, wówczas rozmieszczenie nasienia na roli jest o wiele równiejsze.

Przykrywać len należy bardzo płytko, najlepiej bronką z gałęzi, niekiedy wystarczy nawet przywałowanie.

Pierwsze pienie należy wykonać, gdy len wyrosnie na kilka cm, a więc w 2-3 tygodnie po zasiewie. Pienie musi być bardzo dokładne, a młody len nie boi się deptania. Do pienia należy wybierać dzień pochmurny, a nie suchy, słoneczny.

Drugie pienie, również bardzo dokładne, przeprowadza się przed zakwitnięciem lnu, kiedy wyrosnie na 30-35 cm. Przy drugim pieniu należy unikać deptania lnu.

Siania lnu na zagonach dla ułatwienia sobie pienia nie należy praktykować. Szkoły z różnicą w długości siomy ze składów i przy brzdach są większe, niż szkody z deptania.

B. B.

KRONIKA TOMASZOWA

Napływają zobowiązania 1-Majowe z tomaszowskich zakładów pracy

TOMASZOWSKIE ZAKŁADY WŁÓKIEN SZTUCZNYCH

Dla uczczenia 1 Maja, załoga warsztatu mechanicznego Tomaszowskich Zakładów Włókien Sztucznych zobowiązała się do wykonania następujących prac: brygada Jankowskiego oraz brygada remontowa kapitalnych włókien rek jedwabiu przerobią dodatkowo w czasie remontu włókniarke Nr 7, dla skrócenia czasu plukania, aparaty suwakowe na przewijaczach kordu. Brygada Kotyńni wyremontuje 24 zasawy, które były zdjęte z filtrów, w czasie 8 dni, zamiast przez 2 tygodnie, brygada Surowieckiego przyspieszy wykonanie 2 nowych pomp na oddziale „Ekonomia” o sześć dni, brygada Grada wykona jeden aparat klimatyzacyjny w dojrzałej wiskozy, nie przerywając prac biezących.

Brygada konserwacji silników zmniejszy życie oleju łożysko-

wego w 1951 roku o 15 procent w porównaniu z rokiem 1950. Zobowiązania robotników TZWS na pływają w dalszym ciągu do rady zakładowej.

KOPALNIA „BIAŁA GÓRA”

Grupa kopaczy piasku wyprodukuje o 20 ton piasku więcej, dając 10.866 zł. oszczędności, załoga agregatu sortowni żwirków filtracyjnych przekroczy miesięczny plan produkcji o 5 procent, przy sparszając 2.696 zł oszczędności. (Sr).

PAŃSTWOWE ZAKŁADY PASÓW I ARTYKUŁÓW TECHNICZNO-RYMARSKICH

Szereg cennych zobowiązań zespołowych i indywidualnych, dających znaczne oszczędności Państwu, zgłoszono na ogólnym zebraniu załogi Państwowych Zakładów Pasów i Artykułów Technicznych - Rymarskich.

Dla uczczenia 1 Maja brygada szykowawcy z szyjalni Nr 2 zobowiązała się wykonać plan miesięczny na trzy dni przed terminem, co przyniesie w sumie 408 złotych oszczędności, szykowawcy zaś z I piętra do dnia 15 kwietnia wykonają 1.000 pasów strażackich.

Ob. ob.: Balcerek, Czwartek, Maciaszczyk, Stolarski i Zieliński zobowiązują się do wykrojenia o 100 kompletów tornistrów więcej w ciągu dnia, co przyniesie 598 złotych oszczędności, ob. Kwiatkowski uszyje dziennie o 3 pasy strażackie więcej, zyskując 137 zł. 52 gr. oszczędności.

Ob. ob.: Edward Rychcik, Włodzimierz Opik..., Marian Kotyńna, Zdzisław Szymacha i Stefan Krzeslak wykroją dziennie o 10 sztuk koron więcej, zaś ob. ob.: Tadeusz Kubacki, Rafał Anioła i Mieczysław Czwartek, o 15 sztuk koron więcej.

MIEJSKI HANDEL DETALICZNY

Pracownicy MHD zorganizują współpracownictwo międzyzakładowe, dział handlowy usprawni zaopatrzenie sklepów, zmniejszy normatywy zapasów, zwiększając przez to obroty.

Wartość zobowiązań pracowników MHD wynosi 2.212 zł.

POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW

Robotnicy stolarni i warsztatów remontowo - konserwacyjnych PSS, zobowiązali się wykonać po za normalną pracą dodatkowo 40 skrzyń do maki paczkowanej, 10 skrzyń — lodni do masarni, wyremontować plot od strony rzeki „Olbórki” i usunąć gruz, znajdujący się obok plotu.

Wykonanie tych zobowiązań przyniesie 1.208 zł. oszczędności.

Wszyscy mieszkańcy wezmą udział w wiosennej akcji sanitarno-porządkowej

Stan sanitarny naszego miasta nie przedstawia się najlepiej. Składa się na to: częsty brak kanalizacji i wodociągów, nieodpowiednie urządzenie ścieki, niemała zaś wina ponoszą sami tomaszowianie, którzy nie zawsze utrzymują swe miejsca pracy i zamieszkania w należytym porządku.

W bieżącym roku na terenie Tomaszowa, podobnie jak w całym kraju, przeprowadzona będzie akcja sanitarno-porządkowa. Udział w tej akcji wezmą wszystkie placówki handlu uspołecznionego, młodzież szkolna, zakłady pracy, lekarze, którzy wygłaszają będą pogadanki uświadamiające o znaczeniu przestrzegania wymogów higieny, pracownicy Wydziału Zdrowia, Miejskiej Rady Narodowej, Liga Kobiet i ZMP. Ale akcja sanitarno-porządkowa nie da pożądanego rezultatu, jeśli nie wezmą w niej udziału wszyscy mieszkańcy naszego miasta.

Wystarczy tylko wspomnieć, że prawie 12 procent wszystkich posesji posiada nieodpowiednie lub zrujnowane śmietniki, że Tomaszów nie posiada do chwili obecnej ani jednego auta do wywozu nieczystości (zaplanowano je dopiero na bieżący rok) — aby zorientować się, iż akcja porządkowa winna stać się troską każdego mieszkańca, że każdy tomaszowianin winien na swoim odcinku starać się o utrzymanie czystości i porządku.

Zagadnienia te były omawiane na posiedzeniu w Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, gdzie ustalono jed-

nocześnie, kto zajmie się wykonaniem poszczególnych prac z dziedziny sanitarno-porządkowej. I tak, zyskuje na rzecz Wolborca wykonującej SPZ, Zarząd Nieruchomości i ZOM zajmą się wywozem śmieci z posesji, Komunalne Przedsiębiorstwo Robotów Budowlanych doprowadzi do stanu używalności studnie na ulicach Karpaty i Jerolimskiej, naprawę śmietników i dołów przeprowadzi Zarząd Nieruchomości, o estetykę zieleni i skwerków dbać będzie młodzież szkolna, PSS i MHD więcej troski poświęcą czystości i estetycznym wyglądom swych sklepów.

Na marginesie posiedzenia w Prezydium MRN warto zaznaczyć, że nie ustalono jeszcze dotychczas miejsca na wywóz płynnych nieczystości. Ma to nastąpić dopiero „w najbliższym czasie”. A to nie jest w porządku.

Miejsce takie winno być ustalone jeszcze przed nadejściem wiosny, a nie teraz, kiedy należałoby już zacząć wywóz. Nie wątpimy, że Prezydium MRN zajmie się tą sprawą bez zwłoki.

W związku z akcją sanitarno-porządkową wdzienne pole do pracy otwiera się przed młodzieżą szkolną, która winna wziąć udział w zbiorze odpadków użytkowych. Daje to podwójne korzyści, gdyż z jednej strony przyczynia się do oczyszczenia miasta ze zbytecznie powiewających się tu i ówdzie odpadków, z drugiej zaś przynosi dochody młodzieży z szkolnej i daje oszczędności gospodarce narodowej, ponieważ wiele odpadków, takich jak szkło, złom, czy makulatura, można jeszcze wykorzystać do przeróbki.

S. Wąsak

Wiadomości sportowe

OTWARCIE SEZONU LEKKOATLETYCZNEGO

W niedzielę o godz. 10 na boisku ZKS „Włókniarz” odbędzie się otwarcie sezonu lekkoatletycznego szkół ogólnokształcących. Zawodniczy tartowac będą w następujących konkurencjach: biegi na 60 i 500 metrów, skoki w dal i wwyż, rzuty kulą i dyskiem sztafeta 4 razy 75 m.; zawodnicy — biegi 80 i 100 m., skoki w dal i wwyż, rzuty kulą i dyskiem, trójskok i sztafeta 4 razy 100 m.

WIOŚLARZE PRZYGOTOWUJĄ SPRZĘT

Sekcja wioślarska tomaszowskiego „Włókniarza” przystąpiła już do prac przygotowawczych przed nadchodzącym sezonem letnim. Sama przystań wioślarska, której w ubiegłym roku groziła ruina, obecnie jest już gruntownie odremontowana, gorzej natomiast przedstawia się sprawa sprzętu wioślarskiego, który zniszczony jest prawie w 85 proc.

Na pierwszym w bieżącym roku zebraniu sekcji wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli, jako kierownik — J. Hes, zastępca — B. Adamowski, sekretarz — Życzynski, gospodarze — Kubiczek i Szczepański. kronikarz

Federowicz i sanitariuszka — B. Sekówna.

Pierwsze prace nad ostatecznym uporządkowaniem terenu i reperacją sprzętu rozpoczyna się już w najbliższym tygodniu.

ZEBRANIE MOTOCYKLISTÓW ZKS „WŁÓKNIARZ”

W związku z otwarciem sezonu odbędzie się w niedzielę 8 bm. zebranie, zorganizowane przez klub rowniotow sekcji motorowej ZKS „Włókniarz”. Zebranie odbędzie się o godz. 18. Ze względu na ważność spraw obecność wszystkich członków sekcji obowiązkowa.

FINAŁY TURNIEJU SZACHOWEGO

Przy udziale 30 zawodników trwały od dwóch miesięcy rozgrywki turnieju szachowego o mistrzostwo Tomaszowa na rok 1951. Do spotkań finałowych zakwalifikowali się z grupy I — Kobylecki, Kula i A. Goździk; z grupy II — Siwek, Woiewódzki i Michulka; z grupy III — E. Życzynski, Matuljak i Włókiński.

Początek rozgrywek finałowych wyznaczono na poniedziałek dnia 9 kwiecień br. o godz. 18 w świetlicy „Spójni” — organizatora mistrzostw.

Imprezy niedzielne

Ładna, wiosenna pogoda, jaką mamy ostatnio, nie naszczeza kłopotów, jeśli chodzi o ułożenie planu spędzenia niedzieli. Tomaszowianie wybiorą się na pewno, ko rzystając ze słońca, przyrzęzając cego coraz silniej, do Niebieskich Zródeł, do lasów spalskich, do grot i innych, chętnie uczęszczanych przez mieszkańców naszego miasta, miejsc.

Niezależnie od tego w samym mieście na dzień 8 bm. zorganizowane zostaną szereg ciekawych imprez sportowych i rozrywkowych.

O godz. 15 na boisku przy ul. Żwirki i Wigury rozegrany zostanie mecz piłkarski o mistrzostwo klasy wojewódzkiej między drużynami KS „Gwardia” — Wieluń, a KS „Włókniarz” — Tomaszów.

Sportowców — amatorów zachęca niewątpliwie biegi na przelaj, organizowane przez KS „Spójnię”. Zbiórka chętnych do wzięcia udziału w tej imprezie (a nie wątpimy, że będzie ich wielu) odbędzie się o godz. 10.30 w lokalu klubu sportowego przy ul. Armii Ludowej 15.

Od godz. 9 rano w sali PDK otwarta będzie ciekawa wystawa: „Świat w walce o pokój”, która zwiędzać można będzie przez cały dzień. Wystawą tą powinny zainteresować się szerokie rzesze mieszkańców Tomaszowa, gdyż warto ją obejrzeć.

Na ekranie kina „Przedwiośnie” wyświetlany jest film „Powrót Lassie”. W niedzielę o godz. 11 — poranek, godzinny rozpoczęcia seansów 15, 17, 19.

(W)

20 LAT temu

Co pisała prasa łódzka w dniu 8 kwietnia 1931 r.

SAMOWOLA KAMIENICZNIKÓW

W dniu wczorajszym właściciel domu Nr 2 przy ul. Malczewskiego niejaki Roman Smuga wyeksmitował na ulicę bezrobotnego Władysława Grubego wraz z rodziną.

Krzyki i płacze rodziny Grubego zgromadziły kilkuset mieszkańców sąsiednich ulic. W pewnej chwili rzęsy robotników poczęły wnosić z powrotem do mieszkania rzeczy bezrobotnego.

Rozjuszony gospodarz, uzbrojony w siekiere, sprowadził na pomoc kilkunastu sąsiednich kamieniczników i zaatakował tłum, rozbijając obficie razy. Wywiązała się walka, podczas której żona kamienicznika sprowadziła silne oddziały konnej policji. Przybyło również nowo sprostowane do Łodzi policyjne auto pancernie.

Po kilkugodzinnej walce policja tłumy rozproszyła. Mieszkańcy Cho-

jen krają w dalszym ciągu po sąsiednich ulicach.

Rodzina wyeksmitowanego robotnika zajęła się sąsiedzi.

Wyeksmitowany Władysław Gruby pracował jeszcze do jesieni ub. roku w charakterze snowacza. Obecnie zalegał od trzech miesięcy z kormorem.

SKRADZIONE MILIONY

Sprawa upadłości Banku Handlowego w Łodzi nie schodzi ze szpalt dzienników. Według pobieżnych obliczeń fabrykanci aferzyści poszkodowali skarbu państwa na 3,5 miliona zł. Prywatnym posiadaczom oszczędności skradziono ponad 4 miliony zł.

Wielu fabrykantów łódzkich wstrzymało wypłatę zarobków robotnikom, oświadczając, że stracił gotówkę na skutek oszustw Banku Handlowego.

Upadek moralny i rozpanoszenie korupcji w Stanach Zjednoczonych, są najpełniejszym potwierdzeniem słów Lenina, że „sprzedajność, korupcja w ogromnych rozmiarach, panama wszelkiego rodzaju” są nierozłącznie związane z imperializmem, są jego formą życiową.

Ważny dla przykładu kilka ostatnich afer.

Parnel Thomas, przewodniczący osławionej Komisji do badania działalności antyamerykańskiej, jeden z twórców tego instrumentu faszyzacji kraju, okazał się dużej miary łapownikiem, szantażystą i małym złodziejaskiem. Inkasował na nawet pensje nie istniejących pracowników ze sporządzonych przez siebie fałszywych list płacy.

Dymisjonowany niedawno minister wojny **Johnston**, główny akcjonariusz zakładów lotniczych Boeing, w których produkuje się m. in. długodystansowe bombowce B-26, udzielał sobie zamówień na setki milionów dolarów, nie zaniebując oczywiście przyznania swemu przedsiębiorstwu „odpowiedniego” zarobku. Musiał on w końcu ustąpić, w następstwie akcji konkurencyjnego dy-

gnitarza, który pozazdrościł Johnstone'mu zbyt wielkich zysków.

Afera osobistego adiutanta **Trumana**, gen. **Vaughana**, w którą zamieszani byli główny intendent gen. **Feldman** i dowódca korpusu chemicznego gen. **Waitt**, ujawniła, że pobierali oni 5-procentowe prowizje za kontrakty na milionowe dostawy w ramach marshallowskich zbrojeń. Inną aferą były łapówki idące w dziesiątki tysięcy dolarów, które pobierał sekretarz **Trumana**, **Dawson** i kilku innych dygnitarzy **Białego Domu** za udzielanie państwowym pożyczek różnym przedsiębiorcom, a nawet jednej z band gangsterskich.

Po zniesieniu prohibicji, tysiączne rzesze gangsterów ze sztabami wzbogaconych notorycznych bandytów stanęły przed problemem znalezienia nowych źródeł dochodu. Syndykaty gangsterskie zorganizowały wkrótce w skali krajowej olbrzymie nielegalne przedsiębiorstwa gier hazardowych i totalizatorów o miliardowych obrotach oraz szeregi innych źródeł dochodu, tzw. „racket”, opartych na terrrozie i szantażu. Było to zorganizowane w spółce z władzami administracyjnymi i policją, którym wypłacano haracz w wysokości 25 milionów dolarów rocznie.

Bandy te uzyskały wkrótce wpływ na skorumpowany przez siebie aparat administracyjny i samorządowy w dużych miastach, a szczególnie w Nowym Jorku oraz na ośrodku partyjne, włączając się w czasie akcji wyborczych do machin partijnych obu partii politycznych Stanów Zjednoczonych.

Jeden z czołowych hersztów nowojorskiego świata przestępczego, **Frank Costello**, zeznał m. in., że kandydaturę jego pupilów na odpowiedzialne stanowiska były zatwierdzane przez b. dwukrotnego burmistrza Nowego Jorku, **O'Dwyera**, obecnego ambasadora w Meksyku. Ten okaz amerykańskiego dyplomaty, jako prokurator w Brooklynie w 1943 roku, zwałniał z odpowiedzialności karnej notorycznych bandytów i nierządno obsadzał nimi stanowiska sędziów, inspektorów, kierowników wydziałów w samorządzie nowojorskim.

Charakterystyczne światło na tę całą aferę i na działalność „Komisji Senatu do badania przestępczości”, (która jest wynikiem rozprawy między republikanami a demokratami na użytek przyszłych wyborów) rzuca obrazek starcia, jakie miało miejsce między członkiem komisji śledczej, senatorem **Tobeyem** a ambasadorem **O'Dwyerem** w trakcie jego przesłuchania. Gdy w pewnej chwili sen. **Tobey** dowiódł **O'Dwyerowi**, że ten bezprawnie zwolnił z więzienia wybitnego gangstera, **Anastasia**, po tajemniczej śmierci głównego świadka oskarżenia, **Reesa**, i dał do zrozumienia, że ludzie burmistrza **O'Dwyera** maczali w tym palce,

zdenewrowany ambasador zarzucił sen. **Tobeyowi**, że on również w czasie wyborów korzystał z pomocy świata przestępczego.

Takie jest oblicze moralne tej dolarowej „demokracji”. Tak wygląda klimat tego „American way of life”, którym gnijący imperializm chce „uszcześliwić świat”.

„American way of life” — amerykański styl życia — te słowa imperialistyczni propagandziści amerykańskiego kapitału monopolistycznego wymyśliли, aby pokryć nimi odrażający obraz ustroju, którego istotę i całą treść można zamknąć w dwu amerykańskich słowach „Business” (interes) i „Profit” (zysk). Motorem wszelkich działań, celem każdej akcji gospodarczej, społecznej, politycznej, dyplomatycznej jest dolar.

Ten zielony, miękki papierek, ten symbol i cel tej zorganizowanej w skali państwowej klikki cynicznych lichwiarzy, fabrykantów, handlarzy, pośredników, gangsterów i morderców, zrzeszonych w kilku olbrzymich grupach finansowych, które opanowały całe życie Stanów Zjednoczonych.

I oto ta banda imperialistycznych „właścicieli” Stanów Zjednoczonych podjęła zbrodnicze hasło **Hitlera** opanowania świata.

W swym referacie na VI Plenum KC PZPR towarzyszy **Bierut** powiedział: „Imperializm upaja się kultem dolara, który wciąż toczy się w dół, a człowiekiem pogardza, Ustrój społeczny, który nie ceni człowieka, skazany jest na zagładę”.

LUDWIK KOCHAŃSKI

Rozrywki umysłowe (6)

Logogryf

Wyrazy polskie, objaśniając znaczenie czterech rysunków, należy przetłumaczyć na język rosyjski, a następnie otrzymane w ten sposób wyrazy rosyjskie trzeba wpisać poziomo w kratki figury (po jednej literze w każdej kratce).

Pierwsze litery prawidłowo odgadniętych wyrazów utworzą nazwę pisma związkowego, wydawanego w ZSRR.

Czytelnicy, ubiegający się o nagrody, winni wypełnić następujące warunki:

- do krótkiego logogryfu wpisać cztery poszukiwane wyrazy rosyjskie,
- podać nazwę pisma związkowego,
- rozwiązanie zadania nadesłać do redakcji w terminie do dnia 21 kwietnia br. z dopiskiem na kopercie: „Dział Rozrywek umysłowych”.

Za prawidłowe rozwiązanie zadania przewidziane są do rozlosowania wartościowe nagrody książkowe.

Rozwiązanie zadania Nr 3

P	A	R	K
A	R	A	B
K	O	Z	A
T	O	R	T
M	O	S	T
I	K	A	R
R	Y	B	A
A	M	U	R

P	A	K	T	M	I	R	A		
P	A	K	T	R	O	K	O	J	U

Wykonał: Kabalec Henryk, wieś Urbaniec.

Nagrody książkowe za prawidłowe rozwiązanie zadania Nr 3 wylosowały następujące osoby:

- 1) Skorupińska Zofia, Czerniewice, poczta Rawa Mazowiecka.
- 2) Palejko Jerzy, Łódź, ul. Wierzbowa 34 m. 11.
- 3) Hordowska Olga, Pabianiec, ul. Tułczyńska 77-a.

Tam, gdzie historia splata się z dniem dzisiejszym

„Masy pracujące są dumne ze swego miasta, ze swej Warszawy. Kochają ją. Jej przeszłość jest im drogą” — mówi jedna z test, ustalonych przy opracowaniu generalnego planu odbudowy Warszawy. „Dlatego socjaliści Warszawa nawijają do swych najlepszych tradycji, szanując i odcinając pieczęć do wszystkiego, co stało się w rzeczywistości wartościową i żywą spuścizną kultury przeszłych pokoleń...”

Wiele powstają z gruzów cenne zabytki przeszłości. Drewniane ogrody nie okala teren dawnego Zamku. Zjeżdżone rusztowaniami ostro rysują się nieliczne ocalałe fragmenty zamkowych murów. Zgrzytają pily, stukają młoty, zajeżdżają wozy i ciężarówki, pełne cegły, piasku... Odbudowa Zamku Królewskiego ma być ukończona — zgodnie z uchwałą Sejmu — do 1955 r. Ale na okalającym zamkowy teren ogrodzeniu powiewa czerwony transparent: „Przez współzawodniczo skróćmy czas odbudowy Zamku Warszawskiego”. I drugi: „Pracujemy więcej i lepiej — wygramy walkę o pokój”.

Jak najszybciej, jak najlepiej — oto słowa, w których mieści się istota stosunku robotnika Polski Ludowej do zadania, które sobie postawił: żeby Zamek był tak samo pięknym i wspaniałym, jak był ongiś. Przecież już w XVI wieku jeden z ówczesnych podróżników, cudzoziemców, który zwiedzał Warszawę, tak o naszym Zamku pisze:

„Jest w Warszawie Zamek, nieduży z drzewa przez książąt mazowieckich od strony północnej miasta wystawiony — potem od świętej pamięci najjaśniejszego Zygmunta Augusta z kamienia i cegły w dobrym gustie przebudowany; na koniec najjaśniejszy dziś panujący Zygmunst III ostatecznie budynki drewniane, które w tym Zamku zostały, rozrzucał, a natomiast wystawił kamienne, wielce chwalone i bardzo dla całości ozdoby...”

August III Sas i Stanisław August Poniatowski rozbudowali, upiększając dalej Zamek...

Z największym pietyzmem, z prawdziwą pieczołowitością rekonstruowany jest Zamek Królewski — żeby niczego nie uszkodzić, nie nadłamać, nie skruszyć. Każdy ocalały fragment jest przecięt bezczelny... A gdy już stanie Zamek w całym swym dawnym pięknie i blasku, będzie oddał stanownie nie tylko dokument historii i kultury polskiej, będzie także i dokumentem naszych czasów.

Jakżeż inny był stosunek burżuazji do przeszłości! Kapitalistyczna gospodarka barbarzyńsko niszczyła cenę, narodowe pamiątki. Zabytkowe mury, najpiękniejsze pałace były przebudowywane, zmieniane, a nawet burzone, by zrobić miejsce dla szpetnych, tandetnych, ale... dochodowych domów czynszowych, czy sklepów. Ginęły w powodzi przybudówek, nadbudówek, oficyn stare pałace, średniowieczne baszty...

W ruinach Starego Miasta tętni praca. Spód zwalów dziewiętnastowiecznych dobudówek, z gruzów barokowych i renesansowych budynków, wyłania się w całym swym pięknie — gotyk. Ostrołukowe portale o pradawnym uładzie cegły, wyblakłe przez wieki malowidła ściennie, fragmenty średniowiecznych polichromii — oto odkrycia budowniczych Starówki. Dowodzą one, że Warszawa średniowieczna była miastem murywanym. Nie było to dotychczas rzeczą pewną. Mury obronne, Zamek, kościoły były murywane, ale domy mieszkalne? Większość tych domów w ciągu wieków uległa wielokrotnej przebudowie.

Kamienie: „Pod Murzynkiem”, Baryczków, Szlichtyngów, Fukiara powoli znów poczynają okalać Rynek Starego Miasta. Rynek zabudowany jest prowizorycznymi, roboczymi barakami, piętrzą się tu góry piasku, czerwienią sterty cegieł. Wszędzie tętni praca.

Dziś już wszyscy wiedzą — Stare Miasto żyje i będzie jeszcze piękniejsze, niż było.

Ciasne uliczki, te, które już są oczyszczone z gruzu — zapelniają się w pogodną popołudniową warszawiakami. Przystają oni przy pracujących robotnikach, zadają pytania o postępie robot, ciesząc się tą swoją nową „Starówką”.

Bgr.

Tak, do Berlina jeździły delegacje, ale z kogo się one składały? Demokraci narodowi i chrześcijańscy, to oni układali się z fabrykantami, my zaś wyczekiwaliśmy spokojnie, kiedy wreszcie drgnie ręka Poznańskiemu, który z taką pewnością siebie mówił o konieczności ukarania robotników. I oto wybiła godzina klęski, ale jej klęski, nie naszej, tak, jego, skoro musiał uciec się do prowokacji, do podstępów, jakim był poprzedni wiec lokautowy. Na tym wiecu przy zbieraniu głosów trzeba było zamykać drzwi przed robotnikami i fałszować głosy, aby uzyskać rezultat potrzebny nie nam, tylko jemu, milionerowi Poznańskiemu. Potężny, wszechmocny przemysłowiec musiał ponieść się do fałszerstwa i podstępów, aby oszukać nas, robotników, o których myślał, że mieścimy się w jednej jego pięści.

Przewodniczący dzwonił, sala huczała oklaskami. Wreszcie dał się słyszeć głos adwokata:

— Dziesięć minut minęło. Pozbawiam mówcę głosu.

W ryku wzbudzonych głosów tysięcznego tłumu dał się słyszeć krzyk dziecka. Najdel rozglądając się, skąd ten krzyk pochodził, zauważył Stasiakową. Przyszła tu z dzieckiem, nie miała z kim zostawić je w domu. Kolysała zawiniątko na rękach sama zaś patrzyła na podium, na wchodzącego nowego mówcę. Najdel zauważył jak nagle zmieniła się jej twarz, jak ko bieta stała się jakby wyższa — widocznie wspięła się na palce. Odwrócił się i znieruchomiał... Przed tłumem stał Stasiak. Poznali go. W sali panowała dziwna cisza.

— Towarzysze! Robotnicy! — głos mówcy był spokojny, uśmiechał się nawet tak jakby nie miał zakłócić radości jego spotkania z tymi ludźmi. — Witam was... Cieszę się, że wytrwaliście w walce, że nie myliłem się co do waszej wytrwałości... I chęć wam opowiedzieć o sobie, że i ja również wytrwałem... Tylko nie wiem, czy długo będę mógł mówić, dlatego powiem od razu o najważniejszym...

Przyglądał się zwróconym ku sobie twarzom, jednej po drugiej, poczynając od bliższych rzędów. Wreszcie oczy jego zatrzymały się w jednym punkcie, uśmiechnął się jeszcze szerzej i uspokojony, ciągnął dalej:

— Nie jesteśmy sami, o tym właśnie przekonałem się teraz. Jeżeli przedtem tylko wierzyłem w to, teraz wiem na pewno. Byłem już daleko stąd i po drodze rozmawiałem z człowiekiem, który mi powiedział, że proletariaty rosyjski uważa nas, robotników polskich,

TEON GOMOLICKI

LOKAUT

za swoich przyjaciół i towarzyszy i przesyła nam tu, do Łodzi, swoje proletariackie pozdrowienie. Żadna kropla naszej krwi, żadne nasze nieszczęście nie ginie bez śladu i znaczenia... Stanowimy odcinek ogólnego frontu rewolucji proletariackiej... Dlatego nie mnie nie mogło powstrzymać przed tym, by stanąć tu, przed wami, i powiedzieć wam: Trzymajcie się do końca! Walczycie za sprawę nie tylko waszą! Walczycie za sprawę ogólną, sprawę ludu pracującego całego świata...

Mogilnicki podniósł się i stał oparty rękami o stół. Cała jego postać wyrażała skrajne zdumienie, niemal przerażenie. Ze związającą dolną wargę patrzył kolejno to na Stasiaka, to na aptekarza, to na salę. Uwagę jego wreszcie przykuła grupa, która w tej chwili ukazała się we drzwiach. Składała się z rewirowej i dwóch cywili, którzy tłumaczyli coś, gestykulując i wskazując na mówcę. Ale Stasiak już nie przemawiał. Nie było go nawet na trybunie. Rewirowy ruszył od drzwi, torując sobie drogę rozwartymi rękami.

Wszystkie trzy wiece zatwierdziły wynik poprzedniego głosowania, w proporcji świadczącej o sile wytrwałości robotników. Tak więc przedziałnia głosowała za złamaniem lokautu 569 głosami przeciwko 504, wykończalnia — 846 przeciwko 620, tkalnia — 986 przeciwko 751. Jeżeli od ogólnej liczby głosów odliczyć pracowników biura i majstrów, a także narodowców i chadeków, pozostałaby bardzo niewielka liczba wahających się, niezdecydowanych robotników. Dlatego właśnie rezultaty głosowania nie tylko nie uspokoiły robotników, lecz dały początek nowym poważnym zaburzeniom. Metalowcy na zebraniu związkowym jeszcze raz uchwalili rezolucję, w której zapowiedzieli, że związek ten nie podporządkuje się uchwałom wieców lokautowych i do pracy nie przystąpi. Mieli oni wśród ogółu licznych zwolenników i czuli swoją siłę: bez nich nie mogła ruszyć kotłownia w fabryce Poznańskiego, wymagająca gruntownego remontu. Na tym tle doszło nawet do otwartej demonstracji na Starówce.

Stało się to w pierwszą sobotę po Wielkanocy, w dniu kiedy w dyrekcji fabrycznej Poznańskiego otwarto zgłoszenia „na warunkach z dnia 6 grudnia”, jak wzmiankował tekst ogłoszenia. Wzmianka ta wywołała na nowo pasję robotników. Byli wprawdzie tacy, którzy stanęli w koleje do zapisu, powoli posuwając się naprzód

pod czerwonym murem fabrycznym. Ale większość robotników spacerowała po Ogrodowej sztydząc z ponurego ogonka.

— Idą do Poznańskiego po kaszę — mówił młody robotnik do robotnicy.

— Po kaszę, patrzeć, po kaszę — zaśmiewała się tkaczka i palcem pokazywała stojących w kolejkę. — Śpieszcie się, bo zabraknie! Poznański sam wszystko zje...

Stasiakowa wpadła do Krauzowej:

— Można? Dziecko tu wam podrzuca...

— Gdzie to? Znow na wiec?...

— Ja zaraz migiem wrócę... Ja tylko...

Krauzowa wspominając pierwsze lata swojego małżeństwa schyliła się nad kwilącym tłumoczkami:

— Czy aby nie chore... Małe to-to jak kocie.

Stasiakowa wybiegła na ulicę. Tu zbierały się niezdecydowane grupy robotnic i robotników.

— Stojcie tu, a tam podpisują... Trza ich rozpedzić! — rzuciła się od jednego do drugich.

— Kto ich tam rozpedzi, kiedy związki zadczywały — powiedział jeden z robotników machając ręką z rezygnacją.

— My decydujemy, nie związki... Jak możecie tak mówić!...

Mało naszej krwi przelano, mało głodowaliście, mało dzieci pocho-

waliście z Drewnowskiej, i tak wszystko puścić!...

Jakiś młodziak, elegant balucki przeszedł z wyzywającą miną obok Stasiakowej, trącił ją łokciem i rzucił:

— Ty... idź do swego aresztanta!

Pochylił głowę tak, jakby chciał rzucić się na nią, lecz w tej chwili natknął się na zaciśniętą pięść Walczaka. Wówczas krzyknął na cały głos:

— Ratunku, bandyci, mordują!...

Nastroj ulicy zmienił się w jednej chwili. Grupa z Walczakiem ruszyła za uciekającym młodziekiem w stronę przecznic, gdzie posypały się strzały. Jeden z robotników upadł. Reszta dopada rogu i znikła za nim. Słychać było krzyki, strzały i tupot biegnących nóg. Robotnicy i kobiety wybiegali z domów. Zrobiło się nagle tłoczno. Cała gromada ruszyła w stronę, skąd dobiegały odgłosy bójk.

(D. c. n.)